

Градска управа града Ваљева
Одељење за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне
средине
Карађорђева 64
14000 Ваљево

Подносилац: Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну
средину- РЕРИ
удружење на адреси Доситејева 30/3 у Београду

ПРИМЕДБЕ

**- на Нацрт плана генералне регулације за насељено место Попучке и
извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину -**

У складу са оглашеним јавним увидом у Нацрт плана генералне регулације за
насељено место Попучке - („Нацрт плана”) и извештај о стратешкој процени
утицаја Нацрта плана генералне регулације за насељено место Попучке на животну
средину („Извештај о СПУ”) Регулаторни институт за обновљиву енергију и
животну доставља своје примедбе и сугестије, како следи у наставку овог поднеска:

Примедбе на Нацрт плана

1. Необјављивање документационе основе

Поглављем а 4.2. *Садржај документационе основе Плана* наводи се да је за потребе
израде нацрта плана формирана документациона основа коју чини:

- одлука о изради планског документа
- изводи из планске документације ширег подручја;
- прибављене податке и услове надлежних институција;
- прибављене и коришћене геодетске подлоге;
- извештај о обављеном раном јавном увиду, извештај о обављеној стручној
- контроли нацрта плана и извештај о обављеном јавном увиду у нацрт плана;
- мишљења надлежних институција
- стратешка процену утицаја на животну средину;
- друга документацију

Изузев геодетских подлога и Извештаја о СПУ, на јавни увид није приложен нити
један део документационе основе наведене у поглављу 4.2 Нацрта плана, а чија је
садржина прописана чланом 28. став 4, Правилника о садржини, начину и поступку
израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Сл. гласник РС", бр.
32/2019).

Dositejeva 30/3, 11 000 Beograd, Srbija
tel: + 381 11 45 14 528 mail: office@reri.org.rs
www.reri.org.rs MB: 28236298 PIB: 110200239

Оваквим поступањем јавности је онемогућено да се увери у основаност и оправданост предложених планских решења, као и испуњеност услова институција и ималаца јавних овлашћења, уколико су прибављени, и усклађеност са стратешким, планским и другим документима од значаја за израду Нацрта плана. Додатно, текстуални део Нацрта плана не садржи чак ни списак планске, техничке, развојне и друге документације услове за израду планског документа.

У складу са претходно наведеним Подносилац указује насловном органу на потребу понављања процедуре јавног увида и омогућавања приступа јавности информацијама које су садржане унутар документационе основе Нацрта плана.

2. Изостављање извода из планских докумената вишег реда

Унутар поглавља 1.2. *Правни и плански основ* Нацрта плана побројани су релевантни плански акти ширег подручја, а потом је наведено следеће:

изводи из наведене планске документације су саставни део документационе основе

Подносилац указује на чињеницу да се у складу са чланом 23. став 3 Правилника о садржини начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. извод из планског документа вишег реда сматра обавезном садржином текстуалног дела плана генералне регулације. Дакле, обрађивач Нацрта плана био је дужан да изводе планске документације ширег подручја интегрише у сам Нацрт плана а не као засебан прилог плану.

Узимајући у обзир претходно наведено, као и чињеницу да сама документациона основа на коју се реферише у различитим деловима Нацрта плана није приложена на јавни увид Подносилац указује на потребу корекције и допуне садржаја Нацрта плана, а потом и понављања процедуре јавног увида пре упућивања плана у поступак усвајања.

3. Неусклађеност урбанистичких параметара са Просторним планом Града Ваљева и подзаконсим актом

У оквиру поглавља 3. *ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА*, уређени су урбанистички параметри за намену *Индустрија и производња*, међу којима је за параметар **највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле**, одређена вредност од **70%**.

Члан 36. став 2 тачка 8. Правилника о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу („Сл. Гласник РС”, бр. 22/2015), гласи:

Највећи дозвољени индекс заузетости по зонама изградње је за:

8) Периферне пословне, привредне и индустријске зоне - 60%.

Такође, предметни Нацрт припремљен је на основу Просторног плана Града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева”, бр. 03/2013), при чему би требало да се руководи његовим одредбама из поглавља 2.1.6. *ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ ПРИВРЕДНЕ НАМЕНЕ*, у оквиру које су планирани објекти индустрије и објекти

малих и средњих предузећа, те је дефинисан је урбанистички параметар-максимални дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле од **50%**.

Западно од простора планиране индустријске зоне планског подручја, налази се простор који је резервисан за привредне и пословне зоне града Ваљева који је уређен Планом генералне регулације „Привредна зона” („Сл. гласник града Ваљева”, бр. 6/15, 8/19 и 28/21).

Према утврђеним урбанистичким параметрима у правилима градње за поменути План генералне регулације „Привредна зона”, индекс заузетости парцеле износи:

- 1) за Привредну намену (објекти који се могу градити: индустрија, грађевинарство, производно занатство, складишта) износи максимално **60%** под производно-привредним објектима и минимално **25%** под зеленилом; и
- 2) за Привредно- пословну намену (објекти који се могу градити: Индустрија, грађевинарство, производно занатство, складишта/и постојеће породично становање износи максимално **50%**, док је потребно планирати незастрте зелене површине на минимално **20%** у оквиру грађевинске парцеле.

На основу свега наведеног, подносилац указује на потребу корекције односно умањења индекса заузетости за грађевинске парцеле, у оквиру намене „Индустрија и производња” на вредности које су утврђене поменути планским основом и подзаконским актом.

Такође, по угледу на Плате генералне регулације „Привредна зона”, којим је уређен суседни простор у односу на обухват Нацрта плана, потребно је као поставити параметар **процент незастртих зелених површина**, који би имали заштитну функцију.

4. Дозвољено је привремено коришћење водонепропусних септичких јама

У оквиру поглавља 3.3.2.2. *Индустрија и производња*, дефинисане су врсте и намене објеката који се могу градити под условима утврђеним планом, при чему се, наводи:

*Дозвољена је изградња индустријских, производних и складишних објеката, који немају непосредан или посредан штетан утицај на животну средину, као и помоћних објеката у функцији главног објекта (портирнице, чуварске и вагарске кућице, гараже, оставе, магацини, надстрешнице и објекти за машине и возила, колске ваге, типске трансформаторске станице, објекти за смештај електронске комуникационе опреме, котларнице, **водонепропусне септичке јаме (као прелазно решење до прикључења на градску канализациону мрежу)**, бунари, ограде и сл.*

Обзиром да је планским решењима, за предметну индустријску и привредну зону, планирана инфраструктурна опремљеност, и то у виду: планиране гравитационе фекалне канализације минималног пречника Ø200mm, планиране потисне фекалне канализације минимума Ø80mm, пројектована фекална канализација у оквиру пројекта „Чиста Србија”, као и црпна станица фекалне канализације и

сепаратор уља и масти (јужно од подручја планираног за намену индустрије и производње), поставља се питање зашто се даје могућност испуштања отпадних вода у водонепропусне септичке јаме?

Отпадна вода из индустријских и производних погона често захтева детаљан ниво пречишћавања и прераде, пре испуштања у канализациону мрежу или реципијент, како се не би угрозила животна средина и њени чиниоци. На овај начин, дата је могућност отпочињања производних процеса, пре реализовања потребне канализационе инфраструктуре, и одлагања отпадних вода у водонепропусне септичке јаме, што захтева пражњење и одвођење након неког времена. Предложено привремено решење за одлагање отпадних вода ствара ризик по загађења земљишта, подземних и површинских вода.

Подносилац указује, да планирање предметних површина за индустрију и производњу, треба у потпуности опремити савременом техничком инфраструктуром, и не доводити у ризик загађење животне средине, с тога, налаже да се одредба којом се дозвољава употреба водонепропусне септичке јаме, као прелазно решење до прикључења на градску канализациону мрежу избрише.

Примедбе на Извештај о СПУ

1. Спровођење јавног увида у супротности са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину

Дана 25. јануара 2024. године у дневном листу „Напред“ оглашен је „наставак“ јавне расправе о Извештају о СПУ, чије је одржавање заказано већ за наредни дан, 26. јануар 2024. године.

Члан 19. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину (*“Сл. гласник РС”, бр. 135/2004 и 88/2010*) утврђује обавезу органа надлежног за припрему плана и програма да обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени утицаја. Истим чланом предвиђено је да се јавни увид и јавна расправа организује у оквиру *излагања плана и програма на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана и програма.*

Чланом 61. став 3 Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања прописано је да се јавна расправа организује **најкасније 10 дана пре истека јавног увида**. Имајући у виду чињеницу да рок за одржавање јавног увида истиче 29. јануара 2024. године, свега 3 (три) дана након одржавања јавне расправе, јасно је да се иста не спроводи у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Правилником садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања.

Оглашавањем јавне расправе дан након њеног одржавања, и свега 3 (три) дана од истека рока за подношење примедби у коментара у супротности је и са одредбама садржаним у члановима 6. и 7. Закона о ратификацији Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука на правну заштиту у питањима животне средине (*„Службени гласник РС- Међународни уговори”, број 38/09*)(**„Архуска конвенција“**). Наиме чланом 7. Архуске конвенције којим се уређује учешће јавности у припреми планова, програма и политика у вези са животном средином, упућује се на примену члана 6. став 3, којим је прописано следећа: ***Процедуре учешћа јавности у доношењу одлука ће имати разумне временске рокове за различите фазе остваривања, остављајући довољно времена за информисање јавности [...].***

Имајући у виду све претходно наведено, Подносилац указује на потребу обустављања јавног увида у Нацрт плана и Извештај о СПУ, односно поновног оглашавања и излагања поменутих аката на начин којим ће бити задовољена правила поступка утврђена позитивним прописима Републике Србије и међународно преузетим обавезама.

2. Неадекватан приказ односа са релевантним плановима и програмима

У поглављу 1.1.3. *Хијерархијски однос са другим плановима – планска усклађеност*, наводи се:

Смернице планова вишег реда и планова од значаја за предметни плански документ су обавезујуће и морају се узети у обзир при процени могућих стратешких утицаја Плана генералне регулације за насељено место Попучке на животну средину, у складу са начелом хијерархије и координације на свим нивоима.

Предметним поглављем разматрају се искључиво смернице преузете из Просторног плана града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“, бр. 3/13) и Просторног плана Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 88/10). Међутим велики број планова вишег реда чији се просторни обухвати налазе на планском подручју не узима у обзир, међу којима су следећи:

- Просторни план подручја посебне намене државног пута IB реда број 27. Лозница– Ваљево–Лазаревац, деоница Иверак–Лајковац (веза са аутопутем Е-763 Београд – Јужни Јадран, деоница Београд–Пожега), "Службени гласник РС", број 2/20;
- Измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене државног пута IB реда бр. 27 Лозница – Ваљево – Лазаревац, деоница Иверак – Лајковац (веза са аутопутем Е-763 Београд – Јужни Јадран, деоница Београд - Пожега) ("Службени гласник РС", број 14/23);
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта – Обреновац ("Службени гласник РС", број 54/20);
- Просторни план подручја посебне намене регионалног колубарског система снабдевања водом („Службени гласник РС“, број 123/21);
- Просторни план подручја посебне намене разводног гасовода РГ-13 Београд– Ваљево–Лозница са елементима детаљне регулације ("Службени гласник РС", број 67/22).

Чланом 13. став 1, тачка 1 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004 и 88/2010) прописано је да полазне основе стратешке процене обухватају кратак преглед садржаја и циљева плана и програма и односа са другим плановима и програмима. Подносилац указује на потребу допуне предметног поглавља, односно интеграције обавезујућих смерницама из горенаведених планских аката, а потом и корекције свих других делова Извештаја о СПУ у складу са истим.

3. Неадекватан преглед постојећег стања и квалитета животне средине на планском подручју

Подносилац указује на чињеницу се подаци унутар поглавља 1.2.1. *Природне карактеристике подручја* односе на читаву територију града Ваљева, и у знатној мери су обимом и садржајем идентични са текстуалним делом Просторног плана града Ваљева. Имајући у виду да је реч о урбанистичком плану, који се припрема у крупнијој размери и са већим нивоом детаљности како текстуалног, тако и

графичког дела, јасно је да се и самим Извештајем о СПУ мора прецизније и опширније обрадити преглед карактеристика планског подручја. Такође, чланом 13. став 1, тачка 2 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину прописано је да је обавезна садржина полазних основа стратешке процене управо *преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи.*

У складу са претходно наведеним Подносилац указује на потребу корекције и допуне предметног поглавља адекватним и ажурним подацима које се односе на обухват Нацрта плана.

4. Изостављање приказа резултата претходних консултација

Поглавље 1.7. *Резултати претходних консултација са надлежним институцијама* садржи попис услова и мишљења издатих од стране заинтересованих органа, организација и предузећа.

Подносилац указује да предметно поглавље није припремљено у складу са чланом 13. ставом 1. тачком 6 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којим је прописано да полазне основе извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину морају садржати ***резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама*** битне са становишта циљева и процене могућих утицаја стратешке процене.

Наиме, не само да нити један од поменутих 22 акта наведених у предметном поглављу није изложен на јавни увид, већ је и самим Извештајем о СПУ пропуштено да се представи резиме њихове садржине. Подносилац указује на потребу корекције и допуне Извештаја о СПУ увођењем посебног поглавља којим ће бити представљени **резултати** претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама.

5. Неадекватан приказ процењених утицаја Плана на животну средину

Поглављем 3.3. *Приказ процењених утицаја Плана на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећавање позитивних утицаја* Извештаја о СПУ карактеристике утицаја планских решења представљене су је кроз табелу бр. 18: *Вредновање карактеристика значаја утицаја планских решења (процена величине утицаја планских решења на животну средину и процена утицаја просторних размера, вероватноће и дужине трајања утицаја планских решења)*

Поменути табелу бр. 18 чине два реда, од којих један представља планско решење, а дуги, како се у заглављу табеле наводи „Циљеве стратешке процене утицаја”. Прегледности ради, израђивач Извештаја о СПУ, циљеве стратешке процене утицаја представља нумерички, бројевима од 1 до 9.

Подносилац указује на чињеницу да је поглављем 2.1. *Општи циљеве Стратешке процене утицаја* дефинисано укупно 8 општих циљева, док је поглављем 2.2.

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја дефинисано укупно 14 посебних циљева. Имајући у виду наведено, **нејасно је на које циљеве се односи табела бр. 18 којом су вредноване карактеристика значаја утицаја планских решења.**

Још један разлог нејасноће предметне табеле бр. 18 јесте и тај што подаци који су у њој представљени **нису образложени**. Наиме, осим назнаке у табели бојом, бројем и словом не постоје прецизнија објашњења о величини, значају, вероватноћи, трајању и типу утицаја појединачних планских решења.

Имајући у виду претходно наведено, Подносилац указује на чињеницу да приказ процењених утицаја плана и програма на животну средину није припремљен у складу са чланом 15. став 1, тачка 3 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

6. Неразматрање кумулативних и синергијских утицаја планских решења

Подносилац указује насловном органу на чињеницу да поглавље *3.0 Процена могућих утицаја Плана генералне регулације за насељено место Попучке на животну средину*, односно подпоглавља у његовом саставу не садржи никакве податке о кумулативној и синергијској природи утицаја планских решења на чиниоце животне средине што је у супротности са чланом 15. став 1, тачка 5 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Изостављање података о кумулативној и синергијској природи утицаја планских решења у супротности је и са критеријумом за оцењивање извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисаним тачком 5, подтачка 3(6) Прилога II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

7. Неадекватан начин поређења варијантних решења као и разлога за избор најповољнијег

Поглављем 1.6. *Приказ варијантних решења Плана генералне регулације за насељено место Попучке* наведено је следеће:

Стратешком проценом утицаја Плана генералне регулације за насељено место Попучке на животну средину разматрана су два могућа варијантна решења:

***Варијанта I** - да се План генералне регулације за насељено место Попучке не усвоји, односно да се настави са досадашњим трендом управљања простором у усвојеним границама планског документа;*

***Варијанта II** – да се План генералне регулације за насељено место Попучке усвоји и имплементира на еколошки прописан начин, применом и поштовањем интегрисаних мера заштите и мониторинга животне средине.*

Подносилац истиче да је оваква методологија приказа и поређења варијантних решења у супротности са чланом 13, ставом 1, тачком 5 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којим је прописано да полазне основе стратешке процене садрже: **приказ припремљених варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у плану и програму, укључујући варијантно**

решење нереализовања плана и програма и најповољније варијантно решење са становишта заштите животне средине.

Дакле, као што је поменути чланом наведено, приказ припремљених варијантних решења обавезан је садржај извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, **укључујући** варијантно решење нереализовања плана. Поређењем само једног планског решења са варијантом неусвајања плана не преиспитује се оправданост самих планских решења и не даје им се алтернатива у погледу другачијег приступа који би евентуално имао повољнији исход по заштиту животне средине. Сама паушална процена да је неко решење боље у односу на непромењено стање не пружа никакве информације о томе да је одабрана опција најбоља могућа са аспекта заштите животне средине у чему лежи и суштина приказа и упоређивања варијантних решења.

Такође, став да усвајање, односне неусвајање Нацрта плана представља једине могуће варијанте није основан, будући да је како текстуалним тако и графичким делом Нацрт плана у целости подложен изменама, и управо из овог разлога неопходно је варијантна решења разматрати на нивоу појединачних планских решења уместо начелно, за читав документ.

У Београду,
дана 26.01.2024. године

За Подносиоца:

Мирко Поповић
Законски заступник